

Sajandi viimane detsember tõi muinasjutulise jõuluilma

Kas saab meeldivaks pidada uue aasta vastuvõtmist õues lörtsise ja vihmase ilmaga, on muidugi maitseasi. Seevastu jõuluõhkkonna üle ei tohiks nuriseda ka kõige norivamad kodanikud.

Esimene, mis möödunud aasta lõpust meelde jääb, on muidugi erakordselt soe detsembri algus.

Nädala jagu kogunes päevi, kui elavhõbe kraadiklaasis ronis seitsme soojapügalani, öökülmi oli vähem kui septembris, neid polnudki. Alles alates 16. kuupäevast registreeriti ilmajaamades ka külmakraade.

Detsembrikuu esimese kümme päevaku keskmine õhutemperatuur ületas Tartus normi tervelt seitsme ja poole kraadi võrra (5,3° C), järgmine dekaad oli veidi jahedam, kuid ikkagi väga soe (1,9° C). Õitsesid kevad- ja suvililled, metsades võis leida koguni seeni ja marju.

Küttearved püsisid soojatootjaile ebameeldivalt madalad.

Kuu teisel poolel muutusid inimesed närviliseks - kas jõuluks saab ikka maa valgeks? Lumi on ju külaline, kellela korralikke pühi ette ei kujuta. Muidugi kui ta just möllama või liiga kauaks jääma ei kipu.

Maa sai siinkandis valgeks 18. detsembri hommikuks. Jõulupühadeks pingutati lumevaip ka saartele. Jõululaupäev oli Tartumaal ideaalilähedane: lumi 7 kuni 9 sentimeetri paksune, külma paar pügalat, puhus vaikne tuul. Mida enamat sa hing ikka ihaldad.

Jõulukuu püsis üldse vagune, keskmiseks tuule kiiruseks arvutati sisemaal 3 kuni 4 meetrit sekundis.

Suured tormid jäid meist kaugele läände. Arkansase kuberner Mike Huckabee kirjeldas sealset jäist jõuluraju nii: «Kui hinnata skaalal ühest kümneni, siis see oli 12 vääriline!»

Talv algas ametlikult 21. detsembril, toomapäeval, kaduneljäpäeval.

Vanarahva tarkuse järgi pidavat hea heinaaeg tulema, kui toomapäeval nii palju päikest on näha, et hobuse selga jõuab karata.

Seega võivad talumehed põhjarannikul hooleta olla, meil Tartumaal aga pole erilist rohukasvu oodata. Selget päeva saime näha alles jõulu kolmandal pühal, esmaspäeval.

Siis keeras lahke ilmataat kurjaks külmataadiks. Kolm päeva ei tõusnud Tartumaal isegi ööpäeva keskmine õhutemperatuur üle -11°C, kuu miinimumiks jäi lõppkokkuvõttes päris krõbe -16,8 kraadi.

Kogu jõulukuu lõpukolmandik oli harjumatult külm (-5,6°), jahedam isegi normist. Seega luhtus detsembri uue soojarekordi üritus.

Kuu keskmine õhutemperatuuri näit 0,3 kraadi annab Tartu 135-aastases vaatlusreas siiski auväärse kuuenda koha.

Aasta-, sajandi- ja tuhandivahetus, kuidas kellelegi, möödus maailmas väga erinevas õhkkonnas.

Austraallased higistasid kohati 44-kraadises palavuses, Siberis paukus 53-miinuseline pakane, lõunanabal oli külma vaid 30 pügalat.

Tartus oli aastavahetusel isegi liiga soe: aeg-ajalt sadas siin vihma, õhusooja oli üle nulli, raketid kadusid madalatesse vihma- ja suitsupilvedesse.

Ain Kallis
tartu@postimees.ee